

Vila Joiosa), per un cantó, i Gonçal López-Pampló (director literari de l'editorial Bromera) i Ricard Peris (editor d'Andana), per l'altre, parlaren, entre altres assumptes, de la reconversió en espais culturals de les botigues llibreria o dels esforços del sector editorial per adaptar-se a un públic lector amb interessos en constant mutació. I entremig, una inquietud comuna assolida només en part: el repte d'incrementar la ja de per si reeixida qualitat i varietat temàtica actual per tal de fidelitzar més i millor els lectors adolescents.

El segon plec oferí una panoràmica general i específica de la matèria. Francesc Gisbert, un dels escriptors més prolífics i reconeguts de l'àmbit nostrat, espromia una altra faceta seua, la de divulgador acadèmic, amb una conferència sobre la història de la LIJ en català derivada de la seua tesi doctoral. Al seu torn, Carme Arronis i Belén Lozano (UA) centraren les seues respectives intervencions asíncrones en l'anàlisi de l'àlbum il·lustrat i la traducció dels clàssics. Com a colofó, una nova taula redona amb la presència d'alguns dels creadors coetanis de més renom: Muriel Villanueva, Carles Cano i Lloris Picó. Els escriptors convidats atengueren qüestions com ara la tria de temàtiques, el factor condicionant del lector model, el pes relatiu dels premis respecte de l'èxit comercial d'un llibre o la importància dels agents mediadors a l'hora de garantir-ne una venda estable.

Per reblar el clau, el tercer i darrer bloc se centrà en la divulgació de la literatura per a infants i adolescents. Juntament amb les videoponències d'especialistes com Gemma Lluch (Universitat de València) o M. Àngels Francés i Anna Esteve (UA) sobre eines i recursos de difusió i promoció lectora, el *Curs de Sociolingüística de la Nucia cloïa* aquesta última edició amb la implementació de diverses experiències didàctiques coordinades per Josep M. Escolano (CEFIRE) i amb una taula final integrada per la comunicadora literària Irene Rodrigo, la *influencer* i *booktuber* Marta Meneu i la polifacètica bibliotecària de Cocentaina Dolors Insa. Les tres convidades confessaren les motivacions personals per convertir-se en divulgadores literàries o els criteris de selecció de les lectures de què parlen: llibres sovint desconeguts, sense cabuda als circuits tradicionals, però mereixedors igualment de visibilitat mediàtica.

Tot i que ningú no sap què depararà el futur, de ben segur que en les properes edicions aquest curs degà en matèria de sociolingüística apostarà de nou per una modalitat en línia —o dual, si més no— que, xifres en mà, probablement ha vingut per a quedar-se. Siga com vulga, però, la qualitat habitual dels futurs continguts seguirà sent-ne el garant distintiu.

Dari ESCANDELL
Universitat d'Alacant

Jornada «Present i futur de la llengua catalana» (Centre de Lectura de Reus, 16, 19, 23, 26 i 27 de novembre de 2020). — Els dies 16, 19, 23, 26 i 27 de novembre, la sala Argilaga del Centre de Lectura de Reus va acollir les jornades «Present i futur de la llengua catalana». L'entitat reusenca, un centre cultural de referència fundat l'any 1859, amb la realització d'aquesta activitat s'incorporava de ple en l'ampli debat contemporani sobre la viabilitat comunicativa de la llengua catalana. Un debat d'una transcendència especial, atesa la percepció de crisi que aquella pateix en el seu ecosistema històric.

Els i les intervinents van aportar mirades personals sobre la salut de la llengua. El denominador comú, més enllà dels matisos sobre la varietat de contextos abordats, va ser la preocupació sobre les condicions precàries amb què es mostra la llengua catalana en un moment de polarització important entre les dinàmiques comunicatives restrictives i homogeneïtzadores de la globalització i les tensions que pateixen les llengües minoritzades a escala planetària.

Carme Junyent (UB) va inaugurar les jornades tot preguntant-se si el català és una llengua amenaçada. La Dra. Junyent va exposar la seua tesi sobre la futura desaparició de la llengua cata-

lana si no hi ha un tomb important en les dinàmiques comunicatives actuals. L'apel·lació al compromís dels catalanoparlants i a la solidaritat dels possibles nous parlants hauria de ser condicions necessàries per a revertir-ne la tendència.

Miquel Àngel Pradilla (URV i IEC) va parlar dels *futurs* del català. D'entrada va qüestionar l'existència efectiva de la comunitat lingüística: estaríem més aviat davant d'un sumatori de comunitats de parla, una constel·lació de (sub)ecosistemes comunicatius que respondrien a constriccions específiques. Des d'una consideració global de llengua minoritzada, la seua diagnosi estableix graus de subordinació diversos, avalats per la informació demolingüística a l'abast.

Antoni Mas (UA) va centrar la seua atenció en el País Valencià, un territori de gran complexitat sociolingüística, amb dinàmiques glotopolítiques que han donat singularitat a les polítiques i planificacions lingüístiques en funció del capital lingüístic de les diferents ideologies en competència. L'anàlisi demolingüística diagnostica un estadi de minorització important, especialment punyent en la comunicació interpersonal vinculada a la privacitat. Tanmateix, el ponent es va mostrar esperançat per les conseqüències del canvi de rumb emprès pel nou govern valencià des de 2015.

Marina Massaguer (UOC i CUSC) es va ocupar de tractar les conseqüències de la globalització en una llengua minoritzada —que no minoritària— com la catalana. Des de la sociolingüística crítica l'exposició de Massaguer va transitar per un camí discursiu que correlaciona l'esdevenidor de les llengües amb els models políticoeconòmics i les ideologies imperants en la comunitat lingüística. En el rerefons s'entrelluca una aposta per nous paradigmes d'intervenció sociolingüística. Les dinàmiques culturalistes que defineixen fa no massa temps la posició de les llengües han deixat pas a una concepció de la llengua com a pràctica social.

Jordi Bover (TERMCAT) va situar el centre de la seua atenció en l'anàlisi del món de la terminologia catalana. La mundialització ha fet que la terminologia circule pel món del coneixement de la mà de les llengües més hipercentrals. La mateixa gestió de la neologia científica i tècnica s'ha anat uniformitzant. Mantenir l'especificitat del nostre codi des d'una adaptació tècnica solvent que no desfigure la llengua és un repte indefugible. Atenuar la presència massiva de manlleus i calcs en la conversa especialitzada n'és un altre. El desenvolupament del llenguatge científicotècnic català continua sent una necessitat que només aconseguirem amb criteris d'exigència de consum propi en un mercat on les noves tecnologies privilegien unes llengües davant d'unes altres.

Elena de la Cruz Vergari (URV i Obrador Edèndum) va tractar de posar llum sobre la complexitat del món editorial en llengua catalana. La seua diagnosi va posar damunt la taula les dificultats que té una llengua minoritzada quan ha de competir amb universos lingüísticoculturals de gran abast. Sens dubte, l'actitud dels consumidors de llibres en els territoris de parla catalana ha de considerar la necessitat de poder comptar amb una producció d'ampli espectre, que permeta interpretar el món en aquesta llengua. L'alta cultura, a més, per molt deficitària econòmicament que siga, s'ha de potenciar d'una manera especial. Que la llengua catalana no hi tingüés una presència reeixida seria un símptoma de la fallida d'una cultura amb molts d'anys de resiliència al darrere.

Josep Murgades (UB) va dedicar la seua conferència a establir l'itinerari entre dos moments de la història social de la llengua on va tenir una participació destacada. Des d'una mirada personal, Murgades inicia aquest viatge amb la publicació el 1979 del conegut com a *Manifest d'Els Marges*. Sota el títol «Una nació sense estat, un poble sense llengua», un col·lectiu de professors universitaris catalans a partir d'una anàlisi de la situació de la llengua va reclamar l'acció decidida d'una administració erràtica i, segons els autors, poc compromesa amb la rehabilitació del català. El camí iniciat quaranta anys abans s'acaba amb la publicació d'un article editorial, també a la revista *Els Marges*, la tardor de 2019. S'intitulava «Objecció de llengua» i reprenia el debat sobre els avatars contemporanis d'una llengua catalana, afeblida per l'omnipresència de la llengua castellana.

Joan Martí Castell va tancar la Jornada amb una conferència sobre la trajectòria cívica i intel·lectual d'Antoni M. Badia i Margarit. La intervenció de Martí s'incardinava en la commemoració institucional del centenari del naixement d'un dels homenots més insignes de la cultura catalana recent.

No puc acabar aquesta crònica apressada sense mostrar la meua satisfacció per la publicació del conjunt d'intervencions ressenyades en un llibre col·lectiu intítulat «Present i futur de la llengua catalana». *Verba volant, scripta manent*.

Miquel Àngel PRADILLA CARDONA
Universitat Rovira i Virgili
Institut d'Estudis Catalans

Jornada «Literatura catalana contemporània: institucionalització i llengua literària», Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (11 de desembre del 2020). — L'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC) organitza cada tres anys, des del 1973, un Col·loqui Internacional que aplega investigadors en catalanística d'arreu. Des del 2016, els anys que no hi ha col·loqui l'AILLC organitza una jornada monogràfica destinada a difondre la recerca en un tema determinat. La jornada del 2020 es va dedicar a la «Literatura catalana contemporània: institucionalització i llengua literària», va ser coorganitzada per l'AILLC i la Universitat de Barcelona i, a causa de la situació sanitària, va celebrar-se de manera telemàtica.

Van inaugurar la jornada els parlaments de Josep Solervicens (Facultat de Filologia i Comunicació, Universitat de Barcelona), F. Xavier Vila (Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, Universitat de Barcelona), Beatrice Schmid (AILLC, Universitat Bâsel) i Josep M. Domingo (Comitè organitzador, Universitat de Barcelona). La primera comunicació va anar a càrrec d'Eloi Bellés (Universitat de Barcelona), que va parlar del «Cànon literari en tres gramàtiques catalanes vuitcentistes» i, més concretament, va proposar la lectura de les gramàtiques de Ballot, Bofarull i Fabra com a altament representatives de tres moments clau per a la història lingüística del vuit-cents: els darrers epígons de l'Antic Règim, la consolidació de la Renaixença i el triomf del Modernisme i el Noucentisme, respectivament.

A continuació va prendre la paraula Francesc Bernat (Universitat de Barcelona). Bernat va presentar una comunicació sobre el paper d'Alfred Morel-Fatio en la construcció d'un discurs, fora dels Països Catalans, sobre la llengua i la literatura catalanes al vuit-cents. Va ressaltar l'evolució del pensament lingüístic de l'autor i, especialment, com a finals del vuit-cents Morel-Fatio assegurava que la supervivència de la tradició catalana seria gràcies a les generacions postromàniques i Modernistes, fet que el va dur a concloure que, justament, l'autèntica Renaixença seria el Modernisme.

Jordi Ginebra (Universitat Rovira i Virgili), tot parlant de la «Institucionalització de la literatura i institucionalització de la llengua literària», va reflexionar al voltant de la llengua institucional (i institucionalitzada) abans de Fabra. Va constatar que, efectivament, existia una llengua més o menys institucionalitzada al llarg del segle XIX i va oferir, com a hipòtesi de treball, entendre que el català va passar, almenys, per quatre estadis d'institucionalització abans del triomf del fabrisme.

Van cloure l'acte Margarita Casacuberta i Anna Perera (Universitat de Girona) i Narcís Figueras (Universitat Oberta de Catalunya). Van parlar dels Jocs Florals després de 1939 com un «dispositiu per a la reconstrucció del camp literari català», tant a l'interior com a l'exterior, i van presentar la interessantíssima base de dades de «Certàmens literaris» elaborada a la càtedra de Patrimoni Literari de la UdG: una eina utilíssima per resseguir, entre d'altres, totes les convocatòries de Jocs Florals, complementada amb propostes didàctiques per a ESO i Batxillerat.